

Lautakunta-aloitteiden ja kaupunginhallitusaloitteiden lisääminen hallintosäntöön

Kaupunginhallitus 22.08.2022 § 290
4163/00.01.01.02/2022

Osmo Friberg esitti Olkinuoran ja Härrin kannattamana, että hallintosäntöä tarkistetaan siten, että lautakunnissa ja hallituksessa on mahdollista tehdä aloite, kunhan ehdotusta on kannatettu. Hallintosäntöön lisätään lautakunta-aloite sekä kaupunginhallitusaloite.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu esitys asian ottamisesta käsiteltäväksi. Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko asia ottaa yksimielisesti käsiteltäväksi.

Päätettiin yksimielisesti ottaa asia käsiteltäväksi. Päätettiin yksimielisesti lähettää asia valmisteltavaksi.

Puheenjohtaja kiitti osallistujia ja päätti kokouksen kello 18:42.

Kaupunginhallitus 10.10.2022 § 327
4163/00.01.01.02/2022

Valmistelija

hallintojohtaja Laura Ala-Hannula, laura.ala-hannula@salo.fi, 02 778 2020

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 22.8.2022 päätöshistoriasta ilmenevästi käsitellyt hallintosäännön tarkistamista siten, että lautakunnissa ja hallituksessa on mahdollista tehdä aloite, kunhan aloitusta on kannatettu .

Seuraavassa on esitelty tällä hetkellä voimassa olevaan hallintosäntöön ja kuntalakiin perustuen nykytilanteessa samaan tarkoitukseen käytettävissä olevia keinoja asian saattamiseksi käsittelyyn:

Valtuustoaloite

Luottamushenkilöillä on keskeinen asema edustukselliseen demokratiaan perustuvassa kunnallisessa päätöksenteossa. Ylintä päätösvaltaa kunnassa käyttävät luottamushenkilöt valtuustossa.

Kuntalaissa ei säädetä luottamushenkilön aloiteoikeudesta. Luottamushenkilöiden aloitteiden käsittely tapahtuu kuntien hallintosäntöjen nojalla. Laissa kuitenkin edellytetään, että aloitteen käsittelystä otetaan tarpeelliset määräykset hallintosäntöön.

Valtuutettujen aloiteoikeudesta on määrätty Salon kaupungin hallintosäännössä seuraavasti:

141 § Valtuutettujen aloitteet

Kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen valtuustoryhmällä ja valtuutetulla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kunnan toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa. Aloite annetaan puheenjohtajalle.

Aloite on sitä enempää käsittelemättä lähetettävä kaupunginhallituksen valmisteltavaksi. Valtuusto voi päättää, että aloitteessa tarkoitettua asian valmistelusta käydään lähetekeskustelu.

Kaupunginhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo valtuutettujen sekä nuorisovaltuuston valtuustossa tekemistä ja kaupunginhallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita valtuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Valtuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

Kuntalaisaloite

Kuntalaki takaa kuntalaisille oikeuden tehdä kunnalle aloite sen toimintaa koskevissa asioissa. Kuntalaisilla on säädetty aloiteoikeudesta seuraavasti:

23 § Aloiteoikeus

Kunnan asukkaalla, kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä sekä sillä, joka omistaa tai hallitsee kiinteää omaisuutta kunnassa, on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa koskevissa asioissa. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettavat toimenpiteet.
(21.5.2021/419)

2 momentti on kumottu L:lla 21.5.2021/419.

Lisäksi palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita kyseistä kunnan palvelua koskevassa asiassa.

Valtuuston tietoon on saatettava vähintään kerran vuodessa sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyt aloitteet ja niiden johdosta suoritettavat toimenpiteet. Oikeudesta kuntalaisaloitteen tekemiseen on määrätty hallintosäännön 186 §:ssä seuraavasti:

Nykyisessä hallintosäännössä on määrätty aloiteoikeudesta seuraavasti:

186 § Aloiteoikeus

Kaupungin asukkaalla, kaupungissa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä sekä sillä, joka omistaa tai hallitsee kiinteää omaisuutta kunnassa, on oikeus tehdä aloitteita kaupungin toimintaa koskevissa asioissa. Palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita palveluaan koskevassa asiassa.

Aloite tulee tehdä kirjallisesti tai sähköisellä asiakirjalla. Aloitteesta tulee käydä ilmi, mitä asia koskee sekä aloitteen tekijän nimi, kotikunta ja yhteystiedot.

Jäsenen oikeus esittää asiaa toimielimen käsiteltäväksi

Mikäli toimielimen jäsen haluaa käsittelyyn asian jota ei ole mainittu kokouskutsussa, hän voi kokouksessa ehdottaa asiaa esityslistalle. Asia otetaan toimielimen käsittelyyn, mikäli enemmistö asian käsittelyä kannattaa. Asiasta on määrätty hallintosäännössä seuraavasti:

160 § Kokouskutsussa mainitsemattoman asian käsittely

Toimielin voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistöpäätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Jos esittelijän ehdotus on asian palauttaminen valmisteltavaksi, toimitielin voi ratkaista asian päätöksellään vain perustellusta syystä.

Luottamushenkilön tiedonsaantioikeus

Kunnan luottamushenkilöllä on tavallista laajempi oikeus tiedonsaantiin kunnan asiakirjoista. Kuntalain 83 §:n mukaan luottamushenkilöllä on oikeus saada tietoja, joita hän toimessaan pitää tarpeellisina, mutta jotka eivät ole vielä julkisuuslain mukaan julkisia. Poikkeuksen muodostavat salassa pidettävät tiedot. Sen sijaan luottamushenkilö ei voi vaatia koonteja, yhteenvetoja tai selvityksiä. Tietojensaantioikeus ulottuu julkisiin ja "ei vielä julkisiin asiakirjoihin". Luottamushenkilö ei saa käyttää tietojensaantioikeuttaan väärin. Rikoslaisissa säädetään rangaistus salassapito- ja vaitiolo-velvollisuuden rikkomisesta.

Luottamushenkilöllä on oikeus saada kunnan johdolta konsernijohtajan hallussa olevia kunnan tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja. Poikkeuksen muodostavat yhtiöiden julkisuuslain mukaan salassa pidettävät tiedot. Kunnan tytäryhteisöihin tiedonsaantioikeus ei ulotu, koska tytäryhteisöt eivät ole kuntalain 30 §:ssä tarkoitettuja kunnan viranomaisia.

Tiedonsaantioikeus koskee konsernijohtajan hallussa olevia asiakirjoja. Kuntalain 47 § mukaan konserniohjeissa annetaan tarkemmat määräykset tiedottamisesta ja kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaamisesta. Tytäryhtiöille voidaan määritellä velvoitteita, joilla turvataan tietojen saaminen yhtiöiden toiminnasta.

Puheenjohtajaneuvosto on käsitellyt asiaa kokouksessaan 26.9.2022 ja päättänyt, että neuvosto ei kannata esitetyn hallintosääntömuutoksen edistämistä. Sen sijaan puheenjohtajaneuvosto kehottaa kiinnittämään huomiota luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeuteen ja mahdollisuuteen tehdä selvityspyyntöjä.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää, että hallintosääntöön ei valmistella muutosta, joka mahdollistaisi lautakunta- tai hallitusaloitteiden tekemisen.
Päätös	Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen. Merkitään että Elina Suonio-Peltosalo poistui tämän pykälän jälkeen klo. 17.45
Tiedoksianto	Esityksen tekijä Valmistelija